

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus
Tractatus de Prædestinatione, de Trinitate, de Angelis, & de homine

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. III. Statuitur secunda conclusio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77146](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77146)

...as determinate sunt: sed ad illas ministe-
 rum Angelorum requirunt. Unde maxima om-
 nium miraculorum quae facta sunt in veteri Te-
 stamento, ut in liberatione populi Israel de A-
 gypto, in illius ductu per desertum &c. item
 Prophetarum illuminatio ad edenda oracula,
 Angelorum ministerio facta sunt: imò totius
 legis veteris traditio disposita est per Angelos,
 Denique, quod majus est, nul-
 lum est mysterium Christi Redemptoris, ad cu-
 jus publicationem, gloriam, & executionem,
 non plurimum contulerint ministeria SS. An-
 gelorum, ut ex Evangelio constat.

Ex dictis etiam colligis, valde probabile esse,
 mod ex Gregorio docet D. Thomas hic quaest.
 113. art. 2. nempe cuilibet rerum materialium
 generi, imò & cuilibet ipsarum speciei, propri-
 um & determinatum Angelum in custodiam ef-
 se deputatum. Nam, ut ibidem discuitur S. Do-
 ctoris Angelorum custodia est quaedam executio
 divinae providentiae: Dei autem providentia
 principaliter est circa illa quae perpetuo manent,
 nulla sunt genera & species rerum corruptibi-
 lium. Ergo pro illarum conservatione & propa-
 gatione aliquis Angelus deputatus est. Unde
 apocalyp. commemoratur Angelus aquarum
 vitarum, id est ut explicant SS. Patres, Ange-
 lus qui praestitit aquis: & cap. 16. fit mentio de a-
 ngelo habente potestatem supra ignem. Ex
 pro Andreas Celsariensis infert Angelicas pote-
 states creaturis etiam irrationalibus esse prae-
 positas, & earum custodiae & conservationi invigi-
 lare. Quare cum sint duo modi custodiendi ali-
 quam rem, removendo scilicet causas quae ei
 nocere possunt, & promovendo bonum illius,
 utrumque exercent Angeli circa insensibilia:
 minimum quidem, quia multa quae nocere pos-
 sent eorum productioni & conservationi, remo-
 ventur secundum verò praestant, applicando a celi-
 stis: hoc enim solum modo ad rerum cor-
 ruptibilem generationem & propagationem
 possunt concurrere, ut docet D. Thomas hic
 quaest. 110. art. 2. & probat hac ratione. Id quod
 componitur in mediata formam materiae, debet
 habere similitudinem cum composito quod ex
 materia & forma resultat; vel quia est pariter
 compositum, vel quia eminenter ipsum conti-
 net quoad materiam & quoad formam. Sed An-
 gelus non est similis composito, ullo ex praedictis
 modis; cum neque sit compositus ex materia &
 forma, ut patet, neque virtualiter aut eminenter
 eamque contineat; hoc enim soli Deo propri-
 um est, cum sit ipsum esse per essentiam: Ergo
 Angelus non potest immediate inducere for-
 mam in materia, sed mediata tantum, eam prae-
 parando ac disponendo ad receptionem formae,
 per activorum & passivorum applicationem.

Ergo intelliges, quam aliena sit à mente S.
 Doctoris eorum sententia, qui asserunt viventia
 imperfecta, quae ex putri materia generantur si-
 ne causa univoca, reduci in intelligentias caelo-
 rum motrices, tanquam in causas principales:
 nam enim D. Thomas mox allata convincit op-
 positionem. Unde dicendum est, omnes illas pro-
 ductiones speciales viventium imperfectorum,
 reduci in ipsum autorem naturae, suppletentem
 specialiter defectus causarum particularium;
 corpora verò caelestia ad eas concurrere tan-
 quam instrumenta Dei; ipsos autem Angelos se
 habere ut purè applicantes instrumenta illa, non
 vero ut ea elevantes.

Tom. II.

A Quærunthic aliqui, an Angeli virtute sua na-
 turali possint vera patrare miracula?
 Respondeo negativè: quia miraculum verum,
 & tale simpliciter, est quando fit aliquid contra
 aut præter ordinem totius naturae creatæ: sicut
 autem solus Deus est author totius naturae, ita
 solus ille potest præter aut contra totum naturæ
 creatæ ordinem operari, unde dicit David: *Qui
 facit mirabilia solus.*

Addo quod Angeli pars mundi sunt: Sed pars
 non potest plus toto: Ergo naturæ ordinem &
 leges universi Angeli mutare non valent, juxta
 illud Apostoli ad Hebræos 2. *Non subiecit Deus
 Angelis orbem terræ futurum, id est mundum istum
 visibilem; qui futurus dicitur, non respectu nostri,
 sed respectu Christi, qui est ab aeterno, cum orbis sit in
 tempore, inquit S. Thomas ibidem lect. 2. Possunt
 tamen Angeli plures effectus mirabiles præsta-
 re, qui possunt dici miracula secundum quid, &
 respectu nostri, qui ea miramur quorum causas
 nescimus. Cum enim omnia corpora inferiora
 obedient illis ad motum localem; activa, quo-
 rum proprietates perfectas habent, applican-
 do passivis, possunt multa efficere, quæ naturæ
 solius operatio nunquam fecisset, nisi artificio-
 sâ illâ applicatione fuisset adjuta.*

S. III.
 Statuitur secunda conclusio.

Dico secundò, homines per Angelos regi & 53
 gubernari.

Hæc conclusio sequitur ex præcedenti: si e-
 nim per Angelos totius hujus visibilis universi
 regimen exercetur, homo qui est præcipua hu-
 jus pars, debet ab illis regi & gubernari.

Præterea, ut discuitur D. Thomas hic quaest.
 113. art. 1. Ordo divinæ providentiæ exigit ut
 mobilia ac mutabilia regantur immutabilia; ut
 patet in corporibus inferioribus & corruptibi-
 libus, quæ moventur per caelestia & incorrupti-
 bilia: Sed homines, quantum ad animam & cor-
 pus, quantum ad cogitationes & affectus, mu-
 tabiles sunt, ut experientia constat, & colligitur
 ex illo Sapient. 9. *Cogitationes mortalium timida, &
 incerta providentia nostra:* Ergo debent regi per
 Angelos.

Si autem quæras, quomodo Angeli homines 54
 gubernent, seu quos actus erga illos exercere
 valeant?

Respondeo ex D. Thomâ hic quaest. 111. illos
 tria præcipuè circa homines opera exercere pos-
 se. In primis enim eorum intellectum illumina-
 re possunt, & ignorantiae tenebris purgare: quia
 sunt (inquit Areopagita) *clara & illustra lumina,
 quæ habent manantes, & se foras effundentes illustra-
 tiones:* vel ut ait Nazianzenus, *secundi splendores,
 primi splendoris administri:* vel ut loquitur Da-
 mascenus, *secundaria lumina, quæ à primo lumine
 lucem hauriunt.* Unde in Apocalypsi vocantur
Lampades ardentes, & apud Job *Astra matutina,*
 ob maximum clarissimumque splendorem quo
 præditi sunt. Illuminant ergo hominem, non
 infundendo ei species, vel aliquem habitum:
 quia, ut supra vidimus, non possunt illabi intra
 mentem illius, sed proponendo veritatem mo-
 do ipsi proportionato, id est sub sensibilibus si-
 militudinibus adumbratam: *Impossibile enim
 est* (inquit Dionysius de caelesti Hierarch.
 cap. 1.) *aliter nobis lucere divinum radium, nisi
 varietate sacrorum velaminum circumvelatum.*

Unde Bernardus serm. 41. in Cantic. exponens illud, *Murenas aureas faciemus illi vermiculatas argento*, sic habet: *Aurum Divinitatis est fulgor; aurum sapientia est que desursum est. Hoc auro fulgentia quadam quasi veritatis signacula spondent se figuraturos hi quibus id ministerii est, superni aurifices, hoc est Angeli boni, atque internis anima auribus inserturos: quod ego non puto esse aliquid, quam texere spirituales quasdam similitudines, & in ipsis purissima divine sapientia sensa anima contemplantis conspectibus importare, ut videat saltem per speculum & in enigmate, quod nondum facie ad faciem valet ullatenus intruere.*

55 Advertendum est autem, hanc esse differentiam inter Angelum illuminatum ab alio Angelo, & hominem pariter illuminatum, quod Angelus non solum cognoscit rem de qua illuminatur, sed etiam personam illuminantem, non autem homo. Ratio hujus disparitatis est, quia omnis illuminatio est locutio: Angelus autem cui fit locutio, cognoscit semper Angelum sibi loquentem; eò quod locutionem sibi factam percipiat per eandem speciem quã Angelum sibi loquentem cognoscit: at verò homo, quia locutionem sibi factam ab Angelo non percipit per speciem repræsentantem Angeli loquentis substantiam, sed per speciem omnino distinctam; ideo quamvis percipiat locutionem & revelationem sibi ab Angelo factam, non tamen cognoscit quis sit ille Angelus loquens & illuminans.

56 Secundo possunt Angeli regere homines, movendo eorum voluntatem; non quidem ab intrinseco, & ex parte potentie (hoc enim inquit S. Thomas hic quæst. 111. art. 2. & supra quæst. 106. art. 2. soli Deo convenit, qui virtutem volendi creaturam rationali contulit: sicut naturalem inclinationem solum illud agens potest mutare, quod potest dare virtutem quam consequitur inclinatio naturalis) sed ab extrinseco; & hoc duplîciter, repræsentando scilicet objectum; & concitando appetitum inferiorem, qui in eadem anima unã cum voluntate radicatur. Ex quo infert S. Doctor locis citatis, quod solus Deus efficaciter potest movere voluntatem hominis; Angelus verò per modum suadentis tantum, & ut manifestans aliqua bona creata, ordinata in Dei bonitatem. De quo 1. 2. quæst. 10. ubi de motivo voluntatis, & modo quo à Deo movetur, fusè dicemus.

57 Tertio possunt Angeli movere sensus hominis, tam internos, quam externos, ut docet S. Thomas ubi supra art. 3. & 4. illos quidem per commotionem spirituum & humorum, quibus turbatis, necesse est eos moveri & perturbari; istos verò, obijciendo illis aliquod corpus sensibile à natura formatum, aut de novo aliquod formando, ut cum apparent in corporibus assumptis. De quo supra disp. 3.

S. IV.

Tertia conclusio stabilitur.

58 **D**ico tertio: Angelos Beatos ad custodiam hominum esse à Deo deputatos.

Hæc conclusio sic absolute sumpta est de fide: vix enim quidquam aliud est frequentius in Scriptura, & Sanctis Patribus. In primis dicitur Plal. 90. *Angelis suis Deus mandavit de te, ut custodiant te in omnibus viis tuis.* Ubi Bernardus serm. 12. *Si fidem consulas, ea tibi angelicam*

A probat non deesse præsentiam. Ad sunt igitur & ad sunt tibi, non modo tecum, sed etiam pro te: ad sunt protegant, ad sunt ut prosint. Item Isaiæ 63. *Deus Ubi Procopius & Cyrillus, Beatos Angelos, potentissimasque cœli Virtutes interpretantur.* Denique Actorum 12. ubi puella nunciavit hære Petrum ante januam, fideles dixerunt: *Angelus ejus est.* Ex quo intelligimus (inquit Chrysostomus) quod unusquisque Angelum habeat custodem.

Potest etiam suaderi conclusio ratione D. Thomæ supra adducta: Rectus enim ordo divinæ providentiæ postulat, ut inferiora per superiora, & mobilia ac variabilia per immutabilia & invariabilia moverentur & gubernentur. Deinde cum Deus hominibus Dæmones ad exercitum dederit, ut infra dicemus, divinam ejus bonitatem decet, ut bonos etiam Angelos ad eorum defensionem & custodiam destinaret. Item quia status hominum, prout sunt in via, puerorum statui ab Apostolo comparatur; sicut puer, quando parvulus est, & facilis ad cadum, indiget manu ductore sive pedagogo, quousque ad perfectam veniat ætatem; ita homines indigent custode spirituali, quousque perveniant ad ætatem perfectam; scilicet alterius vitæ: maximè verò, quia quando sunt hinc in via, multis quantum ad corpus, & quantum ad animam sunt obnoxii periculis, ratione quorum indigent custodiri per Angelos. Unde Dionysius eos appellat *bonos ductores nostros: Tertullianus, Descriptores & apparitores, qui universam hominum vitam modulantur: Cyprianus, salutis nostre ministeriales; Basiliius, pastores: Cyrillus, duces populi: Bernardus: paranympnos, Athanasius denique, hominum pedagogos.*

Contra hanc assertionem obijci potest, hinc in fine hujusmodi custodiam felicitati Angelorum opponi: *Angeli enim eorum* (inquit Salvator Matth. 18.) *Semper vident faciem Patris mei.* Si ergo semper Deum vident, eique assistunt, quomodo hominum custodiæ incumbere possunt? hinc in fine hujusmodi custodiæ incumbere possunt? hinc in fine hujusmodi custodiæ incumbere possunt?

Verum ad hoc facile respondetur, quod perpetua eorum assistentia coram Deo, seu perpetua contemplatio Dei, præsentiam illam & custodiam non impedit, nec illos ab ejusmodi contemplatione tale ministerium seu cura & providentiæ ullatenus retrahit, ut docet Divus Gregorius homil. 34. in Evang. ubi ait: *Hoc quod de ipsis agminibus qua mittuntur certum tenemus, quia & cum ad nos veniunt, sic exterius implent ministerium, ut tamen nunquam desint internis per contemplationem: nam quacumque mittuntur, intra Deum currunt.* Unde Dionysius 4. de divin. nomin. docet quod Angeli moventur triplici motu, nempe circulari, recto, & obliquo: circulari quidem, in quantum uniformiter & indefinenter intuentur Deum; sic inquit D. Thomas 2. 2. quæst. 180. art. 6. ad 2. motus circularis uniformiter est circa idem centrum: recto verò, quando ad inferiora descendunt, inferioribus providendo: ac tandem obliquo, ex recto & circulari composito, in quantum Dei contemplationem, & providentiæ de inferioribus conjungunt.

Quæres: An singulis hominibus, manifeste fidelibus, singuli adsint Angeli custodes?

Respondeo affirmativè cum D. Thoma hic quæst.